

n telik majd
 — Kövesdy
 — Poszek
 ? Hát mivel
 eg én téged?
 latin mon-
 felnöttebb
 oról nincs tu-
 amaz »Our
 másik »Der
 an nem ok
 rj. — Szi-
 leményedre,
 ezemhez. —
 osztályozásto-
 váry Ilona.
 lezve. Derék
 k. — Fáy
 k elégedve,
 keres foga-
 osztályt járó
 követelhe-
 k egyaránt
 litz testv.
 magamnak,
 őrnapo ven-
 adjátok. —
 Azt, hogy
 k tréfának
 ly valószí-
 lők. Akkor
 Rakofszky
 att? Mert,
 m küldtel
 mban.

tés, figyel-
 s olvasóm,
 be: S. L.
 em veszem

Kövesdy
 3pest, Mu-
 — Füzély
 zi laknak
 Horovitz
 ap lánya:

részére:
 la 24 kr.
 mányokat

aeum-épület
 en.

KIS IRAP

BUCSU. (Lásd a 227. lapon.)

L. köt. 15. szám.

Ára negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
 Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

1896. április 12-én.

ROSSZCSONT FERKE LEVELE
FORGÓ BÁCSIHOZ.

Folytatás.

EGÉSZ boldog voltam másnap, mikor láttam, hogy Erzsikének semmi baja és hogy még csak egy kis náthája sincs az éjjeli kaland után. Azért gyönyörűséggel hallgattam aztán Biri néni mentegetődését, mikor reggel átjött hozzánk. Föl sem vettem, hogy engem szidott és rám akarta tolni az egészet. Pedig ő volt a hibás, nem én. Még csak nem is védekeztem. Csak hadd zsörtölődjön!

Jobban boszantott, hogy Erzsike szemrehányásokat tett: minek is ártottam magam az ő dolgába?

— Látod? mondá; kár volt azt az órát bántani. Így legalább hat óráig alhattam békében. Most még rosszabb a nélkül. Ma-holnap éjfélkor ver föl a drágalátos néni.

— Ne félj Erzsikém, nem ver föl. Talállok én módot arra. Megtanitom én Biri nénit egy kis lustálkodásra!

Erzsike csak a fejét rázta. Nem hitt nekem. Pedig én nem beszéltem bolondjában.

Biri néni ablakain nagy vas-táblák voltak. Ezeket akkor szokták lezárni, mikor valahova utazott a néni. Ha itthon volt, nyitva álltak. Mikor másnap este kioltották a lámpást a néninél, a kerítésen át az udvarába lopózkodtam s szépen sorra mind betettem az ablak-táblákat. Ahol kellett, jól oda támasztottam őket, úgy hogy a legkisebb sugárkának sem lehetett a szobákba behatolni.

— No, most jó éjszakát Biri néni! gondolám, amint vissza sompolyogtam. Most békében alhattok mind a hárman!

Reggel aztán csak várják, csak várják otthon Erzsikét, de nem jött meg. Elüti a nyolczat, kilenczet is . . . Erzsike csak nem mutatkozik.

— Ugy látszik, Biri néni jóvá akarja tenni a tegnapi dolgot és most dupla porciót enged neki az alvásból, nevetett a mama.

— Vagy ott marasztotta egy kis reggelire, vélte az apa.

— Azt már nem hiszem, nevetett mamácska; de se baj! Hadd aludjék, ha alszik.

Tíz óra is elmúlt, tizenegy is. Már délre járt az idő, és Erzsike még mind nem jött haza. Ez már kicsit sok volt. Mamácskának valami rémes história jutott az eszébe, hogy valaha egy egész család megfult a kályha szén-gőzétől, mert a csövet elzárták. Hátha Biri néni is? . . . Erre a gondolatra aztán nem volt többé nyugta. Maga futott Biri nénihez, hogy lássa, mi történik ott.

Biri néni kapuja be volt zárva, reteszelve, mint éjnek idején. Amint anyácska ezt látta, hozzá még a betett ablak-táblákat is: azt hitte, hogy csakugyan végők van már. Cselédeink is eljöttek, döngették a kaput . . . de senki sem felelt. A mindenes átugrott a kerítésen és belülről kinyitotta a kaput. Aztán nekiesett a konyha-ajtónak. De mire ezt is kifeszítette volna, Rozi kinyitotta és mindnyájan betódultak.

Hála Istennek! . . . nem volt semmi bajok, csak éppen aludtak mint a bunda. Még a néni is. Mondta Biri néni, hogy milyen borzasztó hosszú éjszakája volt neki! Azt tudta, meg kell örülnie. Órája nincs, és korom-sötét volt az egész ház. Ki gondolhatta azt, hogy az a gaz kölyök beteszi a vas-táblákat! Mert azt nem tette más,

csak az a gonosz Ferke! Most világ csufja lett, mert ország-világ is fogja nevetni, ha megtudják, hogy ő, a híres pontos Biri néni, délig aludt.

Nevette is az egész család. Ahova csak jött a néni, mindenütt evvel boszantották. De lássa, kedves Forgó bácsi, azért engem nem dicsért meg senki, sőt szidtak is eleget, pedig meg nem érdemeltem. Biri néni végig ozsonnáztta az egész családot, hogy elmondassák vele, miképen is esett az a két éjjeli kaland? Nekem egy árva mazsolaszemet sem adtak, amiért megtréfáltam Biri nénit; sőt az én zseb-pénzem siratta az elrontott óra igazításának árát. Látja? Ilyen rosszak az emberek, s még engem kereszteltek el Rosszesontnak.

Egy vigasztalásom van csak, hogy mégis segitettem Erzsikén. A néni más háló-társat keresett magának, akinek nincs ilyen pajkos testvére ... a Vilma néni Annácskáját. Vállják egészségére szegénynek a mulatság!

(Vége következik.)

AZ IRIGYSÉG.

EGY patkány, amely nem rég költözött falura, méreggel kevert pogácsát evett és rettenetes görcsökben szenvedett, midőn látogatója érkezék.

A tágas lakás, melynek zsalugátere egész télen csukva voltak, a sárga irigységtől keserű mosolyra indítja a látogatót.

— Milyen kényelmes szállás! ugy mond.

— Pompás! sohajt föl keserves fintorgatással a megmérgezett patkány.

De legyőzve a görcsöt, apró léptekkel járogat körül s mutogat meg mindent, mint házi-gazda föltárja kincseit: egész télire való, egész tavaszig tartó eleségét.

— És mennyi szabad tér! ...

— Főlséges! mondja a vendég-patkány, fogait csikorítva az irigységtől, amely benne forr.

Egyszerre csak észre veszi, hogy a házi-gazda össze-összerándul.

— Mi lelte? Ugy látszik rosszul van, kedves szomszéd.

— Én? szólt nyögve a kérdezett. Ugyan mi bajom lenne? Ilyen gyönyörű helyen!... De hát önt mi lelte?

— Semmi, semmi, kedves szomszéd. Mindössze egy kis májbaj ...

És versenyt rángatóznak a görestől mind a ketten, s fintorognak egymásra. De az irigy az első, aki elpusztul, az ő betegsége a nagyobbik.

Daudet Alfonz nyomán francziából fordította
Köcsdy Aranka.

BUCSU.

(Képpel a czimlapon.)

HUGOCSKÁM, Lilikém,

Isten veled!

Husvétii szünetem

Ime letelt.

Még ma a vasuton

Vissza is utazom:

Isten veled!

Szomorun válok el,

Busan megyek.

Ti boldog, ti drága

Szent ünnepek!

Még így nem töltöttem

Én szünetet.

Hejh! ... tegnap ugyancsak

Jól meglocsoltalak! ...

És most, Lilim:

Szememből hullanak

A könnyeim.

És te is bánkodom,

Érzem, tudom;

De hisz' nem tart soká,

Kicsi hugom.

A szívem megőrül,

A Pünkösdi felderül

Már közel int ...

És akkor majd együtt

Leszünk megint!

OMAS ÉS LALLA.

— Indiánus történet. —

(Számos képpel.)

(Folytatás.)

RIÁSI zürzavar, lótás-futás, jajgatás és siránkozás uralkodott a várban. Mikor Benjamin oda érkezett senki sem tudta, mitevő legyen: fusson-e, maradjon-e?

Benjamin eleinte aggódott, hogy a nagy keveredésben rá nem talál övéire. Nagy öröme azonban anyja a két leánykával ugyan-azon a helyen maradt, ahol már két napja tanyáztak az egyik ház cserze alatt. Tudta már a nagy veszedelmet, de azt még nem, hogy mit tegyen; mikor pedig fiát megpillantotta, minden egyébről megfeledkezett s öröm-kiáltással sietett eléje.

— Fiam, édes fiam! Élsz! Nem sebesültél meg?

— Nem esett rajtam még csak egy karcolás sem, hála Omas segítségének.

— Láttad Omaszt?

— Láttam. De most nem magyarázhatok semmit. Innen gyorsan menekülnünk kell, mert az ellenség már talán egy óra múlva vagy hamarabb is itt lesz, a mieink pedig szét vannak szórva. Itt minden veszve van.

— Istenem! De hát hová fussunk? Csak a folyó tulsó partján lehetne valami kis reményünk.

— Oda kell jutnunk.

— De hogyan?

— Még nem tudom. Majd meglátjuk. Omas biztatott. Siessünk!

Össze szedték kevés holmijokat és megindultak. Ripleyné a kis Alicet vezette kézen, Benjamin pedig az indiánus leánykát. Amint a kapuba értek, a csatából

elmenekült fegyveres állott az utjókba. Mérgeesen nézett a vörös-bőrű leánykára.

— Ni, hát ez kicsoda? Ez abból a vörös fajzataból való!

— Állj félre, szólt Benjamin nyugodtan. Ez a kis leány hozzánk való.

— Már pedig én ennek mindjárt szétloccsantom a fejét. Legalább ezen kitöltöm a boszumat!

Föl is emelte puskáját, hogy a puska-tussal agyoncsapja a megrémült Lallát; de Benjamin villámgyorsan mellen ragadta a dühöngő embert s nagyot lökött rajta, úgy hogy legurult a vár-kerítés mentén levő mély sáncz árokba. Mire kivergődött, Ripleyék már messze jártak.

Oly gyorsan mentek, amennyire csak a kis Alice menni birt. Lallától akár még gyorsabban is mehettek volna. Utközben nem találkoztak senkivel, mert a vörös-bőrűek még nem értek ide; akik pedig a várból futottak, azok persze mindnyájan ellenkező irányban menekültek; maga Ripleyné is ugyan-csak csodálkozott, hogy fia az ellenség közelébe vezeti, de bele nyugodott, mert Benjamin tudja, mit csinál.

Hamar eljutottak a bozótos helyre, melyet Omas kijelölt. Meglapultak a bokrok tövében, aggódva, ijedezve, mert ide már elhallatszott a végére járó csata zaja. Omas nem volt ott. Tehát vártak.

Kínos perczek voltak s talán Benjamin remegétt leginkább. Mert hát ha rossz helyre vezette anyját, testvérkéjét? Ha csalódná Omasban! . . .

— Ott jön Omas! szólalt meg a kis Lalla nyugodtan s a folyóra mutatott.

Csakugyan . . . a folyón, kicsinyke lélekvesztő csónakban, nyil-sebesen közeledett a vörös-bőrű harcos. Hol szerezte a csóna-

...tjökba. Mér-
...ykára.
...bból a vörös

...lyónál szükség lehet rá, csak hogy persze
...nem a fehér ellenség mentésére.

OMAS MENT LEGELŐL. (Lásd a 232. lapon.)

Egy-két perc múlva Omas kikötött és
kingrott a csónakból.

— Hamar be a csónakba! szólt szinte
paraucsolóan Rippleynéhez és Alicehoz.

— Az egyszerű fa-törzsből vájt lélek-vesztő már kettejük alatt is oly mélyre merült, hogy úgy látszott, mint ha már a legkisebb terhet sem bírná meg. De Omas oda szólt Benjaminsnak:

— Te is ülj be . . . és nagyon nyugodtan üljetek. Akkor nem lesz baj.

Benjamin engedelmessé vált. A gyarló csónak ekkor majdnem lemerült a vízbe és veszedelmesen libegett. Ki fog evezni, ki fogja a csónakot a tulsó partra áthajtani? Benjamin tudott ugyan evezni, de azt is tudta, hogy ez a libegő lenge jószág rögtön felfordul, amint ő az evezővel egyet fordít rajta. A kis Alicenek pedig más aggodalma volt:

— Hát Lalla? Ő is üljön be!

A kis indiánus leány eddig mozdulatlanul állt egy helyben. Omas eddig mint ha nem is látta volna kicsi lányát, ez meg egyetlen szóval sem zaklatta apját, kit már napok óta nem látott. Csak nézett rá merően és várta a parancsát.

Omas a fejét rázta Alice szavaira.

— Több nem ülhet be. Csak a puskát tartsd.

Benjaminsnak csak most tűnt fel, hogy Omas ez úttal puskát is hozott magával; mikor a csata-téren találkoztak, nem volt nála puska. De szó nélkül vette át, Omas pedig indiánus nyelven mondott Lallának valamit.

És ekkor olyasmit láttak, amitől eleinte ugyancsak megijedtek. Mert Lalla szó nélkül hirtelen neki iramodott és ruhástul, mindenestül beugrott a folyóba. Ripleyék ijedelme csak egy pillanatig tartott: a következő pillanatban már látták, hogy a vörösbőrű kis leány nevetve uszik a tulsó part felé, még pedig ugyancsak szaporán.

Ugyanekkor Omas bele gázolt a vízbe és bal kezével megfogva a csónak orrát, lassan befelé húzta a vizre. Amint a mély vízre ért, félkézzel csöndesen uszni kezdett, félkézzel pedig maga után húzta a csónakot, oly biztosan, hogy a lenge jószág meg sem billent.

Aránylag kevés idő múlva eljutottak a tulsó partra. S mikor Omas a csónakot kihúzta a víz szélére s Ripleyék kiszálltak, Lalla már ott állt a parton, csuron vizesen ugyan, de oly vidáman, mint akinek nagyon jól esett a hideg fürdő ezen a meleg nyári napon.

Sűrű bozót borította a partot azon a helyen, ahol Omas a kis csónakkal kikötött. A csónakot egészen kihúzta a vízből és a bokrok közé rejtette; ők maguk is mindnyájan ovatosan meghúzódtak a bokrok mögött, hogy a tulsó partról meg ne lássa őket valaki.

Egyelőre nem fenyegetett onnan veszedelem s Benjamin csak most kezdte észrevenni, milyen jól választotta meg Omas az átkelés helyét. A sűrű bokrok közül, bár mily nagy volt az izgatottságuk és ijedelmök, mégis átpillantgattak a tulsó partra, hogy mi történik ott? Messzire láthattak. Föl felé a csatér irányában, le felé a várra és környékére. Nagyon szomorú látvány tárult itt-is, ott is a szemök elé.

A csata-téren már vége volt a küzdelemnek, csak elvétve hangzott még egy-egy lövés. A fehér harcosok szét voltak verve s aki bírta, futott, menekült amerre látott, de csak a legkevesebben a vár felé, mert oda az indiánusok már elállták az utat és maguk rohantak tömegesen a vár irányában, megállapodás nélkül haladva el annál a helynél, ahol a másik parton Ripleyék lap-

paugtak. Természetes is volt ez, mert itt semmi gyanusat sem sejtettek; nem gondolhatták, hogy aki a várból menekül, az éppen a vérszomjas győztes hadhoz közelebb menjen. Mikor tehát a vörös-bőrűek serege itt már elvonult, teljes csöndesség uralkodott a szemközti parton.

Annál nagyobb volt a mozgalom, riadalom, lótás-futás a vár tájékán. A menekülők hanyatt-homlok futottak s a legtöbben arra törekedtek, hogy a folyón átjussanak, mert hát ha a vörös-bőrűek oda is követni fogják — ezen az oldalon mégis csak több remény nyílt a menekülésre, erre felé lehetett a biztos városokba eljutni. Aki tehát uszni tudott, habozás nélkül bele ugrott a vízbe; mások a várból deszkát, gerendát hurczoltak a partra és hamarosan holmi tutaj-félt igyekeztek össze róni. Általános volt a zür-zavar, sikoltozás, siránkozás, kivált mikor messziről már azt látták, hogy a győztes vörös sereg közeledik. A szerencsétlen menekülők nagy részét ott éri az ellenség a parton és aki átjut is, annak szintén rögtön sarkában lesznek az indiánusok, akik gyorsan és könnyen gázolnak át a vizen.

Riplyné fölélezett midőn látta, hogy ők a többiekhez képest aránylag bátorságos helyen vannak; de itt természetesen nem maradhatnak, sőt ugyancsak iparkodniok kell, hogy mentül előbb mentül távolabbra jussanak. De merre induljanak? Magas, sziklás nagy erdőség választotta el őket attól a tájtól, ahol a fehér emberek városai vannak; ezen a rengeteg erdősegen csak több napi erős gyalogolással vergődhetnek át, ha ugyan el nem tévednek és oda nem vesznek. Riplyné tehát aggódva fordult Omashoz:

— Omas, elkisérsz tovább is, ugy-e?

— Most el, felelt Omas kurtán.

Azonnal meg is indult, de a helyett, hogy kelet felé vezette volna őket, északnak ment. Pedig ő bizonyosan tudta az utat, Hát mit akar? Benjamin meg is kérdezte.

— Fehér ifju nem érti, felelt Omas nyugodtan. Amott sokan futnak, vörös harczosok utánok mennek. A fehér menekülők lelőnék Omast és Lallát; a vörös harczosok Alicet, Benjamint és anyjokat.

Tüstént megértette Benjamin. Omas messzi kerülő utra tért, hogy ne legyenek azon a tájon, ahol a sok a menekülő, kiket a vörös harczosok üldözni fognak s ahol valamelyikökre minden esetre veszedelem zudulhatna, akár puskás fehér emberrel, akár vörös-bőrű harczossal találkozna.

Szivesen követték tehát Omast, aki azonban fél óra mulva, mikor a völgy szélén a sziklás, erdős hegység tövébe értek, megállapodott.

— Itt egy keveset pihenni kell, nehéz ut jön, gyerek másképen nem bírja. Egyél!

A pihenő ráfért mindnyájokra, nem annyira a fáradtság, mint a sok izgalom miatt. Riplyné kosarában nem volt egyéb nyers husnál és kenyéرنél; de nem is gondolt most senki egyébre, mint egy darab kenyérre. Leheveredtek egy fa alá és a kis Alice, ki egész nagyságában nem is értette meg a veszedelmet, elégedetten mondá:

— Bizony már éhes voltam, ma nem is ozsonnáltam.

Lalla bizonyosan szintén éhes volt, de nem szólt semmit. Ruhácskái azon módon vizesen tapadtak testéhez, amint a folyót átusztatta bennök, de csöppet sem látszott törődni vele, csak úgy nem mint atyja. A kicsike

is kemény fegyelemhez volt szoktatva. Nem panaszkodott, nem kért, hanem teljes nyugalommal várta, mit rendelnek az öregek. És mikor Ripleyné egy darab kenyeret nyújtott neki, előbb az atyjára nézett s csak mikor ez bólintott, akkor fogadta el. De azután ette is, mint valami kis éhes farkas-kölyök.

A nap már nyugovóra hajlott, mikor negyed-órai pihenés után ismét fölkerelkedtek. Omas most már nem észak felé folytatta az utat, hanem oldalt fordult keletnek, egyenesen neki a szakadékos, sziklás hegységnek, be a rengeteg erdőbe. Nem volt itt még csak gyalog-ösvény sem, de Omas oly jól ismerte a tájat, hogy minden

SZENT ISTVÁN KORONÁJA. (Lásd a 234. lapon.)

nagyobb baj nélkül átjutottak olyan meredek helyeken is, ahol szinte lehetetlennek látszott az átvégződés. Így sem volt ez persze kellemes séta, de hát Ripleyék, mint a kemény munkához, nehéz fáradsághoz szokott telepítvényesek általában, jól győzték a fárasztó kapaszkodást, még a kis Alice is.

Mikor sötétedni kezdett, Omas így szólt: — Mindenki egyenként utánam jöjjön. Omas ment legelől, Lalla utána, azután Alice, az anyja és utolsónak Benjamin. (Lásd a képet a 229. lapon) Ahol az ösvény eléggé széles és biztos volt, ott Alice mindjárt az anyja mellé sietett és megfogta a

jlott, mikor
fölkereked-
ak felé foly-
ordult kelet-
kos, sziklás
rdőbe. Nem
ény sem, de
ogy minden

kezt, halkán beszélt is egyetmást; ellen-
ben Lalla szótlánul ballagott s még csak
meg sem kísérlette, hogy komolyan, szó

nélkül előtte lépegető apját csak egy hang-
gal is zavarja.

Mind inkább leszállt az éj s kivált a fák

A DUKÁS MIHÁLY KÜLDÖTTE KORONA. (Lásd a 234. lapon.)

s így szólt:
am jőjjön.
na, azután
Benjamin.
l az ösvény
lice mind-
negfogta a

közt oly sötétség uralkodott, hogy alig-alig
látták egymást. De azért csak mentek sza-
porán, szótlánul. Egyszer vagy kétszer pus-
kalövés hallatszott, nem is igen messziről

s Riplyné ijedten állt meg, Benjamin pe-
dig a puskájához kapott; de Omas ugy-
tett, mint ha nem is hallotta volna és hal-
kan, nyugodtan szólt hátra:

is kemény fegyelemhez volt szoktatva. Nem panaszkodott, nem kért, hanem teljes nyugalommal várta, mit rendelnek az öregek. És mikor Ripleyné egy darab kenyeret nyújtott neki, előbb az atyjára nézett s csak mikor ez bölintott, akkor fogadta el. De azután ette is, mint valami kis éhes farkas-kölyök.

A nap már nyugovóra hajlott, mikor negyed-órai pihenés után ismét fölkerelkedtek. Omas most már nem észak felé folytatta az utat, hanem oldalt fordult keletnek, egyenesen neki a szakadékos, sziklás hegységnek, be a rengeteg erdőbe. Nem volt itt még csak gyalog-ösvény sem, de Omas oly jól ismerte a tájat, hogy minden

SZENT ISTVÁN KORONÁJA. (Lásd a 234. lapon.)

nagyobb baj nélkül átjutottak olyan meredek helyeken is, ahol szinte lehetetlennek látszott az átvégződés. Így sem volt ez persze kellemes séta, de hát Ripleyék, mint a kemény munkához, nehéz fáradsághoz szokott telepítvényesek általában, jól győzték a fárasztó kapaszkodást, még a kis Alice is.

Mikor sötétedni kezdett, Omas így szólt: — Mindenki egyenként utánam jöjjön. Omas ment legelől, Lalla utána, azután Alice, az anyja és utolsónak Benjamin. (Lásd a képet a 229. lapon) Ahol az ösvény eléggé széles és biztos volt, ott Alice mindjárt az anyja mellé sietett és megfogta a

ajlott, mikor
t fölkereked-
ak felé foly-
ordult kelet-
ékos, sziklás
rdőbe. Nem
ény sem, de
nogy minden

kezőt, halkán beszélt is egyetmást; ellen-
ben Lalla szótlánul ballagott s még csak
meg sem kísérelte, hogy komolyan, szó

nélkül előtte lépegető apját csak egy hang-
gal is zavarja.

Mind inkább leszállt az éj s kivált a fák

A DUKÁS MIHÁLY KÜLDÖTTE KORONA. (Lásd a 234. lapon.)

s így szólt:
am jőjön.
na, azután
Benjamin.
az ösvény
lice mind-
megfogta a

közt oly sötétség uralkodott, hogy alig-alig
láták egymást. De azért csak mentek sza-
porán, szótlánul. Egyszer vagy kétszer pus-
kalövés hallatszott, nem is igen messziről

s Ripleyne ijedten állt meg, Benjamin pe-
dig a puskájához kapott; de Omas ugy-
tett, mint ha nem is hallotta volna és hal-
kán, nyugodtan szólt hátra:

— Menjünk, menjünk!

Nem gyorsította lépéseit, nem is hallgatózott, s ez kissé megnyugtatta Ripley-nét. Mentek tehát tovább s Benjamin is, anyja is el voltak rá készülve, hogy egész éjjel gyalogolni fognak; de Omas egyszerre csak letért az eddig követett irányból és egy vizmosás kiszáradt mélyedésébe vezetve őket, megállapodott.

— Itt meg lehet hálni.

— Nem megyünk tovább? kérde Benjamin.

— Mi mehetnénk, de a kis leány nem bírja. És holnap akkor nappal kellene aludni.

— Igaz, igaz, szolt Ripley-né. Pedig nappal gyorsabban haladhatunk, most éjjel meg kevésbé félhetünk, hogy álmunkban meglepnek.

— Remélem, itt már nem igen lepnek meg. Nagy darabot gyalogoltunk, mondá Benjamin.

— Lehet tüzet rakni, hust megsütni, szolt Omas.

— De nem fog a tűz elárulni? kérde Benjamin.

— Azért jöttünk mély gödörbe, hogy ne lehessen messzire látni.

(Folytatása következik.)

KÉPEK

A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETÉBŐL.

(Képekkel a 232., 233., 236., 237. és 238. lapokon.)

ZER esztendő alatt, amióta magyar nemzetünk ezt a szép nagy Magyarországot bírja, a honfoglaló hős Árpád után még sok jeles, híres férfiak voltak a magyar népnek, akiről büszkén emlékezünk meg. De valamennyi közül magasra kiemelkedik a ma-

gyar nemzet egyik uralkodója, akinek dicsősége élni fog mindaddig, amíg Magyarország él; akinek emlékét minden magyar szív hiven őrzi mai napiglan is.

Ez I. István, a magyarok első királya, kit a hálás utókor a szentek sorába emelt s akinek emlékét minden esztendőben, mint nemzeti ünnepet üljük meg Szent-István napján.

Méltán üljük meg. Mert a hős Árpád foglalta el népe számára ezt a földet, de István királynak köszönhetni, hogy a magyar nép meg is maradhatott, föl is virágzott és maig él szép hazájában.

Éppen kilenczszáz esztendeje, hogy atyjának, Géza vezérnek, halála után István a Krisztus utáni 997-dik évben a magyarok fejedelme lett. A magyarok fejedelme akkor még nem viselt királyi czimet, koronát, hanem csak »vezér« volt, mint maga Árpád, aki a honfoglaló nagy harczokat vívta. Az első években tehát István is csak mint vezér uralkodott.

Huszonöt éves, testben lélekben hatalmas erejű fiatal férfiú volt, mikor uralkodni kezdett. Az ő harczias, szilaj magyarságai abban bizakodtak, hogy majd győzelmes hadjáratokra fogja vezetni őket, fölújítja harcz dicsőségüket, mely már jó ideje nagyon elhalványodott, hozzá juttatja ismét gazdag zsákmányhoz, amiben már régen nem volt részök. De ebben, jó szerencsére, nagyon csalatkoztak, mert István egészen más terveket forgatott a fejében és nagy bölcseséggel olyan munkához fogott, mely ne csak muló hadi dicsőséget, hamar szétfoszló zsákmányt szerezzen népének, hanem hosszú századokra biztosítsa a jövőjét.

Száz esztendő óta élt már akkor itt a magyarság, de még jóformán éppen olyan

szilaj, rendezetlen pásztor és harcos nép volt, mint amikor Árpád vezérlete alatt ide beköltözött. Alig foglalkoztak egyébbel, mint hogy nagy nyájaikat, csordáikat legeltették, vadásztak, mulattak, a terhes munkát pedig rabszolgáikra bízta, akiket hadjárataikban ejtettek foglyul, vagy az itt élő más népekből kerítették. Megmaradtak pogányoknak, fő-vágyuk pedig mindig az volt, hogy a szomszéd országokra rátörjenek, vitézi harczokat vivjanak és gazdag martalékkal térjenek haza. Csak hogy ezek a háborúk legutóbb már többnyire balul végződtek, mert a hatalmas szomszédok kiismerték a magyarok harcz-modorát s nem féltek többé a vakmerő lovasoktól, hanem véres csatákban többször megverték.

A fiatal István vezér látta, hogy veszedelem fenyegeti magyar népet. A hatalmas, miveltebb, rendezettebb szomszéd nemzetek meggyűlöltek a szilaj, féktelen magyart s már pogánysága miatt sem tartották ide maguk közé valóznak. Előbb-utóbb rátámadnak minden oldalról és megsemmisítik, eltörlik a föld színéről. Hogy ezt elhárítsa, annak csak egy módja volt: ha a magyar nép is úgy rendezi be országát, mint a szomszédok, abba hagyja a kalandos életet, békés munkához lát, igazságos törvények szerint él s nem csak vitézség dolgában, hanem egyéb tekintetben is állja a versenyt a szomszéd népekkel. Nagy és nehéz feladat volt ez, de István bele fogott, végre is hajtotta.

István maga már nem volt pogány, őt már atyja megkereszteltette és külföldről hívott tudós férfiakkal neveltette. Amint tehát István a vezérséget elfoglalta, legelső dolga az volt, hogy külföldről még

több buzgó papot, ájtatos és elszánt lovagot hívott az országba. Aztán megparancsolta, hogy az egész magyar nép hagyja el ősi pogány vallását, keresztelkedjék meg és a rabszolgákat mindenki bocsássa szabadon. Azután rendet csinált országa és népe minden dolgában, törvényekkel szabta meg mindenkinek a jogait és kötelességeit, és felosztotta a földet az egyes családok közt, hogy ezek békességben, szorgalmasan megmíveljék: szántsanak, vessenek és arassanak. Mert addig nem úgy volt ám! Mikor Árpád vezér elfoglalta az országot, minden nemzetség kapott egy-egy nagy területet s ezen legeltették barmaikat, de a nemzetség feje volt az egész területnek az ura, a nemzetség egyes családjainak tehát kedvük sem lehetett hozzá, hogy fáradjanak a föld megmivelésével, mikor nem volt az övék. De amint kiki megkapta a maga földjét, azt már meg is becsülte. Megalakította István a vármegyéket is, mind-egyikbe vár-ispánt nevezett ki, bírákat rendelt; megszabta, ki a nemes, ki a munkás jobbágy; ki tartozik a fejedelem parancsára háboru esetén fegyvert fogni. Gondoskodott arról is, hogy a fő-emberek fiai egyebekben is nyerjenek oktatást, nem csak a harczias gyakorlatokban. Elrendelte, hogy mindenütt templomokat építsenek s vasárnap mindenki ott legyen az ájtatosságnál, eképen lassan-lassan leszokják a nép addigi szilaj, rakoncztalan életéről.

István parancsai nem tetszettek a hatalmas magyar uraknak, akik továbbra is a régi módon akartak volna élni. Föl is lázadtak és kényszeríteni akarták Istvánt, hogy térjen vissza az ősi pogány szokásokhoz. Amde István megmutatta, hogy ő nem csak böles, hanem szükség esetén a kardja is

KÖZÉPKORI TEMPLOMI SZOBORMŰ SZENT ISTVÁN RÓL.

hatalmas. Leverte a lázadó pogányokat és annyira féken tartotta őket, hogy nem is mertek életében többé mozogni. István pedig tovább folytatta munkáját és nem csak itthon rendezte be bölcsen és tartósan az országot, hanem azt is akarta, hogy most már a többi országok és uralkodók ma-

gukkal egyformának tekintsék a magyar népet és ennek uralkodóját.

E végből magát királlyá, országát királysággá kívánta emeltetni és a keresztény világ fejéhez, a római pápához fordult a koronáért. Asztrik pannonhalmi apát volt a követe, aki 999-ben ment Rómába és

SZENT ISTVÁN EGY PECSÉTJÉNEK MARADVÁNYA.

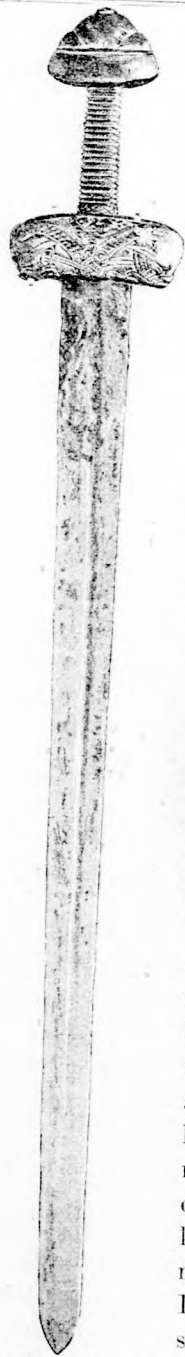
lelkesülten beszélte el II. Szilveszter pápának, mily nagy dolgot mivel a fiatal István vezér. A pápa meghatottan mondá:

— Valóban, István apostol!

Küldött is neki koronát és kettős keresztet, melyet az apostolság jelvényeül maga

előtt viselhessen. Ezért a magyar királynak mai nap is »apostoli király« a czime.

A Krisztus utáni 1000-dik esztendőben koronázták meg Istvánt Esztergomban és azóta minden törvényes magyar királynak meg kell magát koronáztatnia azzal a ko-

SZENT ISTVÁN
KARDJA.

ronával, melyet az első magyar király viselt és amelyet, mint nemzeti kincsét, mai napig őrzünk Buda várában és »szent koronának« nevezünk.

Ez a korona különben ma nem egészen olyan, amilyennek István király viselte. Képeken, pénzeken láthatjuk, hogy a korona felső, süveg-forma része kerek arany pántból emelkedik ki. Az István koronája csak felső süveg volt, az alsó rész később került hozzá, még pedig körülbelül hetven esztendővel később. Ekkor ugyanis Salamon magyar király háborút viselt a görögökkel, le is győzte őket és az elfogott görög vitézeket, adott szava ellenére, rabokul akarta elhurcolni. De Géza királyi herceg, a magyar sereg egyik vezére, ezt nem engedte meg, hanem szabadon bocsátatá a foglyokat és ezért a hálás görög császár, Dukas Mihály, arany koronát küldött neki ajándékkul. Géza herceg aztán király lett és ezt a koronát egybe forrasztatta az István koronájával. A mai szent korona tehát tulajdonképen két koronából áll.

Megkoronáztatása után István király csak még buzgóbban folytatta nagy munkáját, folytatta majd negyven esztendeig. És mire életének és uralkodásának vége közeledett, annyira megváltozott az egész ország képe, hogy alig lehetett ráismerni. El is terjedt a hirt szerte a világban és évről évre többen vitték messzi idegen országokba annak a hírét, milyen bölcs és nagy király uralkodik Magyarországon és hogy a magyar nép nem az a szilaj, rettenetes nép többé, ami egykor volt. Akkoriban ugyanis gazdag urak és szegény pórok egyaránt nagy számmal zarándokolgattak Európa minden országából a Szent Földre, Jeruzsálembe. Legrövidebb és legbiztosabb utjak Magyarországon keresztül vezetett, de ezt az utat ugyancsak elkerülték, mióta a pogány magyarok éltek itt. Most azonban, István király bölcs uralkodásának hírére, egyre több-több zarándok vándorolt a magyar földön át és nemcsak baja nem lett, hanem István király sokszor még meg is ajándékozta őket, az előkelőket pedig udvaránál fogadta. És látták, hogy nem a régi szilaj pogány nép él már ebben az országban, hanem békességes nemzet lakik a várakban, városokban, falvakban, s ha szereti is a vitézi fegyver-forgatást, nem keres oktan kalandokat, hanem földjét művelve, munkálkodik.

A szomszéd népek tisztelettel, barátsággal fordultak a magyar néphez és István király, midőn negyven évi uralkodása után örökre elszenderült, oly erősen fölépítve hagyta hátra szép Magyarországot, hogy azóta kilencz évszázadon át, sok nagy vész és vihar közepett, fenmaradhatott és él és virágzik mai nap is.

István király 1038-ban halt meg és halála után negyvenöt esztendővel a szentek sorába

iktatták. Hamvai Székesfehérvárrt fehér márvány koporsóban pihentek kétszáz esztendeig. A tatár-járáskor a szent királynak még épen volt jobb kezét Dalmáciába vitték a pusztító tatárok elöl s az ereklye sokáig ott is maradt, de végre vissza került s most Buda várában őrzik, a szent király emlék-ünnepén pedig, Szent István napján, ünnepi menetben körül hordozzák. És »a dicsőséges szent jobb kéz« láttára hálás kegyelettel emlékezünk meg a bölcs és nagy királyról, akinek magyar hazánk és nemzetünk fennmaradását köszönhetjük.

KÉP-REJTVÉNY.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Fény és boru“.

Történeti elbeszélések. Az ifjúság számára írta Remellay Gusztáv. Két könyvomatú képpel, színes kemény táblába kötve.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« L. köt. 13-dik számában közölt koczka-rejtvény megfejtése:

Á	D	Á	M
D	A	R	U
Á	R	O	K
M	U	K	I

Helyesen fejtették meg: Temesváry Elza, Kócs Berta, Nékám István és Ervin, Farkas

Ilonka, Mariska és Laczi, Szelke Hajnalka és Józsi, Leitner Kálmán, Vancsó Anna, Kaiser Ferencz, Kövesi Rudi, Boleman Erzsike, Tóth Laczika (írj te csak magad, Laczikám; nem nevetek én rajta, ha a kezdő még nem tud szép betűt vetni; felnőtt ember is van, akinek nem szép az írása. Csak tiszta, gondos, rendes legyen, akkor nem lehet ellene kifogás. F. b.), Gervay Erzsi, Mariska és Mike, Kövesdy Aranka, Engel Tibor, Jekelfalussy Gizike, Patterson Margit és Orsolya, Weisz Aranka és Jóska, Graefl Paula és Márta, Gaszner Ilike, Barkóczi István, Bódy Ödön, Hevesy Izabella és Oszkár, Szilágyi Évike, ifj. Münnich Aurél, Pécs Mariska, Lieszkovszky Irma, b. Splény Berta, Tölg Vilmos, Weinberger Elvira, Riza és Győző, Szájbely Erzsike, ifj. Olsavszky Gyula, Ambrus Gizella, Spiegel Melánia, Klára és Etelka, Csicsáky testvérek, Heszke Irmus, Scholz Antal, Toldi Piroška, Malatinszky Zoltán, Hovisák Béla, Dérer Alice és Viola, Iszák Tibor, Moesz Ilonka, Molnár testvérek, Tobisch Ili és Irénke, Kristóffy Andor, Bogyai Ernő, Reisz Elek, Mérey Ágosta, Böhm Gyula, Nyáry Miklós, ifj. Ladányi László, Scharff testvérek, Szilágyi Szilárdka, Molnár Ferike, Kreibik Sándor, Szécsi Jenő, Berczelly Yerta, Szabolcsi Ella és Károly, Graner Márta és Stefike, Andreánszky Klára és István, Oppenheim Irén, Guttmann Irma, Kövér Aladár, Szigeti Róza, Blahunka Laczi, Szilasi Erzsi, Lányi Melinda, Fáy Endre és Árpád, Körmeny Matild, Jakab Böske és Margit, Payr Hugó, Vadas Zoltán, Ficzere Ilonka, Groedel Lajos, Árkosi Ferike, Takách Ilonka, Thassy Kristóf, Ordódy Irén és László, Dénes Zsófia, Neoschil T. (írd ki teljes nevedet, másképp jövőre nem vehetem figyelembe; ismételtten megírtam, hogy a család körében megengedhető »Cziczus« »Toto« s eféle becézgető nevek nyilvánosság elé nem valók. F. b.), Riesz Kornél, Hollaky Ferike, Szalamin Erzsi, Saláth Ilon, Eckstein Irma és Margit, Gerlóczy Endre, Rátz Vilma és Ottó, Angermayer Béla, Pauer Árpád, Motesiczky Sárka és Lénárd, Hauer Ilus, ifj. Röck Gyula, Gaál Ilonka és Ödön, Michalik Ilonka, Bruck Juliska, Polgáry Károly, Haviár Gyula, Szüts Marianne és Ilus, Kovács Dénes, Lipták Irénke, Lám Miczi, Máriássy Anna és Ila, Przybilla Jenő, Irinyi Szabolcs és Csaba, Básthy Zoltán, Steinhübel Ödön, Thinágl Gusztó, Weisz Anikó és Ödön, Schoedl Miczi, Badics Gizi, Szentes Magda, Nagy Olivia, Francke Janka, Silberstein József és Géza, Laubacher Alfonz, ifj. Klein Sándor, Pólya Évike és Iván (melyőtök írása? F. b.), Rásskó Tóni, Löllbach Emma és Olga, Szent-Ivány Márta, Freyler Editke, Vermes Margitka, Wiesner Mariska és Sándor, Gallatz Margit és Paula, Révy Emil, Kulín Imre, Gelberger Margit, Sugár Kálmán, Braun Margit (írj vonalozott papirosón! F. b.), Lányi Rózsika, Kraicsovics Ottó és Sándor, Böloni Margit, Csizék Ilona, Stépán Róza, Keller Jolán, Büttner Irmuska, Draskovich Géza, Danielisz

Jenő és Sándor, Schönberg Irén, Széll Károlyka, Platzner testvérek, Simon Béla, Roger Marczel, Pietsch Lajoska, Pilz Erika és Felice, Baum testvérek, Klein Jolán, Erzsé és Jenő, Steiner Boriska, Keórtvélyessy Zoltán, Schröder Laura és Eta, Badiny Gyula, Lándesz Janka és Jenő, Polgár Imre, Hirschler Géza, Lázár Vilma, Wáhl Viktor, Hoós Gizella, Hošovay Lajos, Máj Kata, Lenkei Margit, ifj. Steinhausz József, Zinner Erzsike, Brüll Albert, Ringenbach Vilma, Weisz Erzsike, Záborszky Mariska és Dezső, Gaál Jenő, Glósz Irma, Fischer Ilona és Aranka, Krausz Géza, Horthy Abigail, Ohrenstein Klára, Friedrich Józsi, Millián Béla, Weber Szeréna, Fáy Ilonka, Fuchs Józsi, Fazekas Ida és Piroška, Szemők Katicza és Maricza, Éder Olga, Hrebenda Anna, Silberberg Józsi és Zsiga, Wittenberger Ilona, Reif Margit, Angyal Irma, Grün Aladár, Friedmann Adolf és Dezső, Piller Géza, Salzberger Aranka és Nándor, Grubits Mariska, ifj. Jákó János, Makay Irénke és Józsi, Szent-Ivány Carla, Herczeg Ilonka és Albert, Granitz Manó és Ödön, Adler Margit és Ernő, Felsenburg Margit, Habinay Iván, Sturm Renée, Alexy Elza, Bartók Bella, Schreyer Ilonka, ifj. Boróczy Lajos, Unátyinszky Jolán és Birike, Strasser József, Kleinschnitz Mariska, Frankl testvérek, Pecz Irénke és Gyula, Erdős József és Ödön, Dessewffy Sárka és Ilonka, ifj. Büttel Jancsika, Lányi István és Rudolf, Pitsny Pistike, Kövesdy Aranka, Poszek Gyula, Grünhut Lucy és Elza, Clement Emma és Erna, Nátafalussy Béla, Tölgyi Sándor, Havas János, Becsey Oszkár és Béla, Bolygó Pálma és Károly, Klein Arthur, Neumann Alice, Fekete Kálmán, Mihályi György, Fáy Erzsébet, Berényi Irmi, Scheyer Imre.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett *Dénes Zsófia*, Budapest, kinek a jutalom-könyvet (*Apró szindarabok*), gyermek-előadások számára gyűjtötte *Forgó bácsi*, a *Forgó bácsi könyvtára* című sorozat egyik önálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

A *Kis Lap* L. köt. 12-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Pólya Éviké és Iván, Wiesner Mariska és Sándor, Freyler Editke (részben), Szent-Ivány Márta, Schiller Piri-gyes, Reif Margit, Friedrich Józsi.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Krausz Jancsika. Fordulj kéresekkel a kiadó-hivatalhoz, fiacskám, s az örömet teljesíti. Mindnyájatokat köszöntelek. — **Markó Ilus és Margit.** Csak küldjétek be. Ha arra való, közlöm is. — **Kövesdy Aranka.** A tréfáidon, bár ismerem valamennyit, mégis elmulattam, mert már nagyon régen nem hallottam őket. A német szóviccek kevésbé elégitettek ki. Az indián elbeszélés

jó hosszú lesz. Remek-író az, aki minden időkre megalkotta a tökéletes alakban a tökéletes tartalmat Magyar remek-írók e szerint: Arany János, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály, b. Eötvös József sat. — **Cziner Imre.** Már miért nyomasmam én ki a te nevedet nagy betűkkel? Hát mennyivel vagy te különb a többi olvasó társaidnál? A kéredezett indián elbeszélésről olv. fönebb. — **Medveczky Gyurika.** Köszönöm a virágos üzenetet. Kérdésedre ja megelőző üzenet felel. — **Basch Andor.** Csekély változással közleni fogom. — **Fésüs Bálintka.** Sikerült. Be is soroztam. — **Weisz testv.** Hiszen Budapesten történt az előadás és így bizony gondolhattatok volna rám. — **Szilágyi Évike.** Hát neked azt ki sugta meg? Nagyon-nagyon melegen köszönöm. — **Rétay testv.** Inkáb a metszet volt hiányos mint a nyomás. De hát a fődolog az, hogy hasonlít. Értjük be vele. — **Poszek Gyula.** A betegség mindent megmagyaráz és kiment. Kár volt akkor külön meg nem jegyezned. Mentül előbb örvendeztes meg fülgyógyulásod hírével. — **Marczali Bözse és Póli.** El is várom a viszonzást. — **Grünbaum Margitka.** Beküldheted versikédet. Közlöm is, ha beválik; ámbátor e részt már eleve kételkedem. Kis gyermektől jó vers a legritkább esetben telik. De nem is lehet tőle még megvárni, követelni még kevésbé. — **Csempé Zsiga.** Rajzod tehetségről tanuskodik. — **Szilágyi Szilárdka.** Ügyes, de mégis csak nagyon könnyű. A jó kívánság mindig kedvesen esik. Rejtvény bizony töménytelen sok van elfogadva. — **Habók Mátyás.** Még csak az kellene, hogy az osztály-sorsjegy-játékról s a totalizátorról tartsak nektek előadást! Ha nem érted, miben áll, annál jobb. Vajha a felnőttek se értenék! — **Schreyer Ilonka.** Értelmesen előadott, de merőben érdektelen kis baleset. — **Hovisák Béla.** Mint az állat-ismeretnek érdekes adalékát, közölni fogom. — **Szigeti Róza.** S. bácsitól tudom, hogy Ilonka és Perke azóta jó tanulókká serdültek. A szives kívánságokat viszonzom. — **Baán Gyuri.** Sakk-feladvány gyermeki lapba nem való. — **Szilasi Erzsé.** Minden jó volna, csak a rejtett szavak megfejtését is beküldted volna. Hogy magam is a megfejtők közébe álljak, erre nem telik az időmből. Az egészet a jelentésekkel együtt juttasd el hozzám s majd csak azután jüzenem meg: beváltak-e? — **Katrenyák Paula.** A »kondotyieri« szónak semmi értelme. Condottiere olasz szó és vezető, szabad csapatok vezérét jelenti. Condottieri: amannak a többese. Ha azt hiszed, hogy a budapesti kis lányok szomorúak, nem ismered őket. — **Baum testv.** Csak olvasás után szólhatok. A beszély-írára különben nem biztatlak. — **Simon Béla.** Minden számnak a cím-lapján az *L* betű: 50-et jelent; mert hogy jelen kötete a *Kis Lapnak* az 50-ik. Már 25 év óta áll felel. Minden évben két két kötet jelen meg. — *Több levélről a jövő számban.*

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Szerk. és kiadó-hivatal: Budapest, Ferencziek-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapest.